

Karatas Pawre kot Karatas kamã Jejus kôt hkwÿjê hwÿr kagà nê mēnh

Pawre na pre kagàja nhÿpêx nê pika pê Karatas kamã Kris kwÿjê hwÿr kumê. Na pre ra Ijaew kwÿjaja mē hwÿr mra nê Tÿrtũm kapêr kwÿm ri mē ahkre ho pa nê mē kãm:

–Kot kaj mē amnhÿ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpêr hãmri nê mãanēn mē ixpê Ijaew nhÿgêt kot amnhÿ nhÿpêx kôt amnhÿ nhÿpêx. Kê Tÿrtũm ja hã mē apumu nê mē ato hkra. Anê.

Nom ã mē kapêr anhÿrja kot anhÿr kêt. Mē pahte amnhÿ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhÿ xunhwÿr pix ã mē pahpumunh kôt na hte Tÿrtũm mē pahto hkra. Tã nhũm prem ã mē kãm ho hêx anhÿr o pa nhũm Pawre tee ri ã mē kapêr anhÿrja ã mē harēnh ma nhũm ja kêp omnuj nê. Jakamã nhũm Karatas nhõ xwÿnhjê mã kagàja nhÿpêx nê mē hwÿr kumê. Nê kamã hprÿ hã Tÿrtũm kot mē ho hkra kaxyw tanhmã amnhÿ nhÿpêx to hã mē kãm harē nê hã kagà. Nê mē kãm:

¹⁻² Pa Karatas nhõ xwÿnhjaja? Xà mē amex? Ixpê Pawre na pa mē awÿr ixpêr mē nê mēmoj tã mē amã karõ.

Mêpahpãm Tÿrtũm mē Jejus Kris na pre wa mē akaxyw ixãm. Ixte wa ÿ hã ma ri mē akôt mē ajahkre o ri ixpa kaxyw. Na pre Jejus ty nhũm Tÿrtũm akupÿm ho htÿr. Hãmri nhũm wa mē akaxyw ixãm. Pyka ja kamã na pre mēhõ mē akaxyw ixãm kêt nê. Tÿrtũm mē Jejus Kris na pre

wa ixãm. Jakamã na pa ã mẽ awÿr kagà nhĩpêx nẽ mẽnã anẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwÿr.

Nẽ ota jar krĩ ja kamã ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwÿjaja mẽ awÿr hpêr mẽ.

³ E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihtĩ Jejus Kris wa mẽmoj to mẽ akutã nojarêr rãhã ho pa. Nẽ mẽ ato mex rãhã nẽ. Ka mẽ wa ÿ hã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axãmnhĩx ri apa.

⁴ Nã na pre Krisja amnhĩ grõnh kôt mẽ pahwÿr wrÿ nẽ mẽ panê ty. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm hprãm xã hkôt. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nã pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja omnuj tÿx jakamã nhũm amnhĩ grõnh kôt te mẽ kot amnhĩ tomnuj pê mẽ papytãr pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ ã mẽ panê htyk anẽ.

⁵ Jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harẽnh o ri papa. Nã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr rãhã ho ri papa.

Mẽ ujarẽnh pixi ãm hãmri hã harẽnh

Rõmãn 16.17; Sikũn Korĩt 11.3-4; Epes 4.14; Koro-rosẽ 2.8; Sikũn Pêtre 2.1-3

⁶ Kwa ixkrãmnhwÿjaja. Na pa pre mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpêr. Na pre Tĩrtũmja Kris kukwak ri mẽ ato mex nẽ. Nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm xãj te kot amnhĩ wÿr mẽ awÿr pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ hkôt amnhĩ xunhwÿ. Tã xep tanhmã mẽ ajamaxpêr to nẽ ra hkaga kaxyw. Ra axtem mẽ ujarẽnh õja ma nẽ gryk ã Tĩrtũm kaga kaxyw. Pa tee ri mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ. Kwa mon ka mẽ axtem nẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr mã?

⁷ Jejus jarēnh pix na âm hāmri. Mo mẽ ujarēnh mex õ kot ka kêt mẽ ama nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx? Nà amrakati kumrêx. ã mẽ amã ujarēnh anhyr xwýnhjaja na htem Kris kapêr o pihkàr rũnh kumrêx o pa nẽ katàt kôt harēnh kêt nẽ. Ka xep mẽ ama nẽ ajamexpêr kati rũnh nẽ.

⁸ Na pa pre ma mẽ awýr mō nẽ âm hāmri mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harê ka prem inhma. Tã koja mēhō mẽ awýr mō nẽ mẽ amã nhãm mẽ ujarēnh õ jarē nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tũm xà hwýr kumẽ nhũm ma hwýr mō nẽ aa kator kêt nẽ. Mẽ pahtō rý Tĩrtũm kapêr o wrýk xwýnhjê hō koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm ja hã omu nẽ ma kuwy pê himôta wýr amnhĩ nẽ kumẽ.

⁹ E kot paj axte mẽ amã ja jarē ka mẽ aprĩ hã inhma. Koja mēhō mẽ awýr mō nẽ mẽ ate hkõt amnhĩ xunhwýr xwýnhhta kwým ri tanhmã mẽ amã ujarēnh to. Hã koja Tĩrtũm omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tũm xà hwýr kumẽ nhũm ma hwýr mō nẽ kamã pa ho pa nẽ aa kator kêt kumrêx.

*Tĩrtũm pix kãm Pawre hkĩnh hprãm ã kot jarēnh
Juãw 5.44; Atre 26.9-20; Karatas 2.6*

¹⁰ Nẽ koja mẽmojaja ixkapêr ma nẽ kãm mar prãm kêt o kãm ixkĩnh kêt japêr nẽ mãmri kãm ixkĩnh kêt. Tĩrtũm kãm ixkĩnhja pix na inhmã hprãm. Kop apu mẽ piitã kãm ixkĩnhja mãn inhmã hprãm ronhyx pa Kris nhỹ hã kapêr jarēnh o ri ixpa hkêt nẽ.

Tĩrtũm kot Pawre mã Kra Jejus o amnhĩrĩt ã harẽnh

Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.4

¹¹⁻¹² E Jejus kõt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixte mẽ ujarẽnh mex jarẽnh o ixpaja na pre jar pika ja kamã mẽhõ amnhĩ krã hkõt inhmã harẽnh rỳ inhmã ahkre hkêt nẽ. Jejus Kris tãm na pre ixwỳr kato nẽ inhmã ho amnhĩrĩt. Jakamã mex o kot pika jakamã mẽ ujarẽnh piitã hakrenh par.

¹³⁻¹⁵ E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Tanhmã Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw ixãm to hã pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nà na pre kormã ixkêt ri ixkukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩm ixta nẽ amnhĩ kaxyw ixãm nẽ kot ixto mex ã ixtã amnhĩ jarẽ. Tã pa pre ixkato nẽ gaa nẽ ixaptãr nom kormã Jejus Kris kõt amnhĩ xãm kêt nẽ. Na pa pre axtem nẽ inhmã mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm nẽ. Nhũm pre ixpyrà nẽ arĩ mẽ nywjaja haxwỳja kãm mẽ hkõt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm nẽ. No inhmã mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ hakrenh par prãm jakamã na pa pre mẽ inhĩgêt kõt amnhĩ nhĩpêx mex kumrêx o ri ixpa. Mẽ kapẽr piitãã hkõt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ixpa kaprỳ. Na pa pre axtem nẽ mẽ kot Tĩrtũm Kra Jejus Kris kõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho ri mẽ hkõt ixpa nẽ inhmã mẽ himex prãm tỳx kumrêx. ã na pa pre amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

¹⁶⁻¹⁷ Tã pa pre ma Tamas wỳr mõi. Kamã tanhmã Kris kwỳjê nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hwỳr mõi. Hãmri nẽ kormã mẽ hwỳr ixãhtêp o inhmõr mẽ

nhũm Tĩrtũm tanhmã ixto nẽ inhmã Kra Jejus o amnhĩrĩt pa jatã omu. Kêp Tĩrtũm Kra hã pa ixprĩ hã omu. Nhũm inhmã kapêr nẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw ixápênh ã inhmã karõ nẽ Ijaew kêt xwýnhjê hwýr inhmẽ. Ixkwý Ijaew wýr inhmẽnh kêt nẽ. Na pre inhmã:

—E kêr ka ma Ijaew kêt xwýnhjê hkôt ri mẽ kãm ixkapêr jarênh o ri apa.

Anhýr jakamã pa pre kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrêx nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o ri ixpa. Jao tanhmã ixte kêp hkwyjê nhĩpêx tota kaga nẽ ma pyka pê Arap wýr mõi. Nom tanhmã amnhĩ tã Jejus kwýjê kukjêr to hkêt nẽ. Nẽ Jerujarê hwýr inhmõr nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwýnh maati jaja tanhmã amnhĩ tã mẽ kukjêr to hkêt nẽ. Æm Tĩrtũm kot inhmã hã karõ xà hkôt ma Arap wýr mõi nẽ kamã kapôt ã ri ixpa. Kamã na pre Tĩrtũmja inhmã Jejus Kris kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho amnhĩrĩt o pa. Hãmri nẽ inhmã kapêr pa amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ma akupým Tamas wýr mõi.

¹⁸ Tã nhũm ra amgrà axkrunêpxi nẽ hapêx pa Tamas rũm ixkato nẽ ma Jerujarê hwýr Simãw Pêtre hwýr mõi. Hãmri nẽ kuri pøj nẽ hkôt ixpikamênh ã ixtã semãn axkrut.

¹⁹ Nom mẽ kot Jejus nhỹ hã hkwyjê jahkre ho mẽ pa xwýnh maati hkwyjê hõ pumunh kêt kumrêx. Æm Simãw Pêtre mẽ Pahihti Jejus tõi Xiakreja pix wa omu.

²⁰ Æm hãmri na pa ã amnhĩ jarênh anẽ. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex.

²¹ Tã pa pre mẽ kurũm ixkato nẽ hpãnhã ma pika hkwy hkôt ijapôx o mẽ hkôt ixpa. Ma pika pê Sir mẽ Sirisja wa hwýr mõi.

Mē kot amnhĩ jaêr pê Pawre kot amnhĩ nhĩpêx nyw ã omunh ã mē harênh

²² Nom Jutej kamã Kris kwỳjaja na prem kormã ixpumunh kêt nê. ãm Simãw Pêtre mē Xiakre pix na pre wa ixpumu.

²³ Na pre ra mē hkwỳjaja tanhmã hkwỳjê kot axpên mã ijarênh toja ma. Na prem ijarênh o:

—Kwa Jejus ã mē panhĩpêx kati htỳx o pa xwỳnhta na pre tanhmã hamaxpêr to nê hpãnhã mē kãm Jejus kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Mē kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr kaxyw. Ra kot Jejus nê mē pahkurê htã hpãnhã mē kãm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Anê.

²⁴ Hãmri nhũm Kris kwỳjaja amnhĩ jaêr pê ijarênh ma nê inhỹ hã hkĩnh nê. Nê ixtã Tĩrtũm mã mex o mex ã harê.

2

Pawre kot Kris kwỳ hkrãhtũmjê mã amnhĩ jarênh Atre 15.1-11

¹⁻² Tã nhũm amgrà pê 14 nê hapêx nhũm Tĩrtũm akupỹm Jerujarê hwỳr inhmê pa ma akupỹm mō. Panãpe nê Xitre mē pa mē mō nê mē hwỳr pōj. Hãmri nê Kris kwỳ hkrãhtũmjê hwỳr mra nê mē kãm amnhĩ jarê. Mē tapxipixjê mã amnhĩ jarê nê ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus kapêr jarênh o ixpa hã amnhĩ jarê. Na pa pre ra amnhĩ kukamã ijamaxpêr o:

—Koonên. Kot pa apu mē kãm amnhĩ jarê nhũm mē inhma nê ixte Tĩrtũm kapêr kwỳm ri mē ahkre ho ixpa hã ixkamnhĩx rỳ hã inhmã akir. Na pa hte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Kris jarênh o ixpa no ãm mē ixpê Ijaew pyrã nê finat Mojes kapêr kêt

mê kot amnhĩ my kwryt kà jakàr ã mê kãm karõ hkêt nê. ãm mê kot Kris kôt amnhĩ xunhwyr pix kaxyw na pa hte mê kãm hã karõ ho ixpa. Tã kot paj Kris kôt mê ixkrãhtũmjê mã ja hã amnhĩ jarê nhũm mê inhma nê tanhmã hamaxpêr to nhũm ja mê kêp omnuj japêr nhũm mê tanhmã amnhĩ to nê ixte Kris kapêr jarênh o ixpaja nê ixkurê. Jakamã nhũm ra ixte mê kãm Kris kapêr jarênh o ixpa nhũm mê kot inhmar xwýnhjaja ijarênh ma nê tee amnhĩ kukamã hamaxpêr o ra hkaprĩ nê pa.

Anhỹr o ijamaxpêr.

³ Tã na prem ixte amnhĩ jarênhja ma nê ja nê tanhmã inhmã nê hkêt nê. Pa mê kãm amnhĩ jarênh pa nhũm mê inhma nhũm Ijaew kêt xwýnhjaja kot amnhĩ jakàr kêtja nhũm mê kãm mex nê. Mê kêp tanhmã kute hkêt nê. Nhũm Ijaew kêt xwýnh Xitre ixkôt pa nhũm mê kot omunh tã kot mê ixpyrà nê amnhĩ my kwryt kà krãhyr ã kãm karõ hkêt nê.

⁴ Tã nhũm mê kêp Jejus kwý hã amnhĩ jarênh o hêx xwýnhjaja mê ixtã akuprõ. Nom hêx rom mê ixte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx ã mê ixpumunh pix kaxyw. Hãmri nê ixkapêr ma nê Xitre hã inhmã akir nê inhmã:

—Kwa na pre Xitre Jejus kôt pix mã amnhĩ xãm nom finat Mojes kot mê pahpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Kwa ja mex kêt. Na htem Jejus kôt amnhĩ xunhwý nê mãânên finat Mojes kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kwa kãm anê kê amnhĩ my kwryt kà krãhta. Finat Mojes kot mê panhĩgêjtê mã hã karõ xà hkôt.

⁵ Anhÿr tã pa prem mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. Kot pa ri mẽ kãm ja hã karõ hkêt nẽ. ãm Jejus kapër kôt pix mã kot puj mẽ amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ finat Mojes kapër mẽ Jejus kapër o papihkàr kêt nẽ. Kot puj mẽ anhÿr o Jejus kapër o ahkà nhũm ja mex kêt nẽ. Jejus kapër kãm mo mẽ kot mẽmy kwryt kà jakàr ã mẽ kãm karõ? Amrakati. Jakamã na pa pre ãm mẽ pano kupyrr o mẽ pa xwÿnhtajê kapër ma nẽ ãm mẽ kuma.

⁶ Tã pa pre ra Ijaew kwÿ pẽ Jejus kôt ixkwÿ hkrãhtũmjẽ mã amnhĩ jarẽnh pa. Tanhmã ixte Ijaew kêt xwÿnhjẽ mã Jejus kapër jarẽnh to hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ inhma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã Ijaew kêt xwÿnhjaja kot mẽ ixpẽ Ijaew pyrã nẽ finat Mojes kapër kôt amnhĩ nhĩpêxja nhũm mẽ tanhmã mẽ kaxyw inhmã hã karõ hto hkêt nẽ. Tĩrtũm na hte mẽ kęp mẽ hkrãhtũm ã mẽ omunh xà hkôt mẽ hkwÿjẽ rom tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx o axpẽn pyræk. Jakamã na pa hte ijaxwÿja Jejus kôt mẽ ixkrãhtũmjaja kot amnhĩ to rax o ijakrenh ã tanhmã ijamaxpër to hkêt nẽ.

⁷ Na pa pre mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nhũm mẽ inhma nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm ahpÿnhã Pawre mẽ Simãw Pêtre wa kãm wa àpênh ã karõ nẽ Ijaewjẽ hwÿr Simãw Pêtre mẽ nẽ axtem Ijaew kêt xwÿnhjẽ hwÿr Pawre mẽ. Wa kot ahpÿnhã mẽ hkôt mẽ kãm Jejus kapër jarẽnh o ri pa kaxyw. Nà ãm hãmri na hte wa ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Nà ja mex. Anẽ.

⁸ Ra Tĩrtũm kot Ijaew wÿr Simãw Pêtre mẽnh tã hpãnhã Ijaew kêt xwÿnhjẽ kaxyw pa ixãm. ÿ hã

wa ixte mẽ kãm Jejus kapêr jarênh o ri mẽ hkôt wa ixpa kaxyw.

⁹ Jakamã nhũm mẽ ixkrãhtũm Xiakre mẽ Simãw Pêtre mẽ Juãwja ixte mẽ kãm amnhĩ jarênh ma nẽ hkĩnh nẽ. Tĩrtũm kot ixto mex nẽ Ijaew kêt xwýnhjê hwýr inhmẽnh ã ixte amnhĩ jarênhja ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Panãpe mẽ wa inhmã kapêr nẽ wa inhmã:

—Nà ãm hãmri. Kot puj xep mẽ anẽ. Ka mẽ Panãpe wa kot kaj wa ma Ijaew kêt xwýnhjê hkôt mẽ kãm Jejus kapêr jarênh o ri apa. No mẽ pajaja kot paj mẽ axtem mẽ pahkwý Ijaew kôt harênh o ri ixpa. ã kot puj mẽ ahpýnhã mẽ hwýr papa anẽ.

¹⁰ Nom kêr ka wa inhmar kumrêx. Kêr ka wa mẽ ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwýjê pẽ amrakati xwýnhjê ho mex o ri apa. Mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

Anhýr o wa inhmã kapêr pa wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj wa anẽ. Ra ã wa ixte amnhĩ nhĩpêx anhýr kaxyw kênã. Anẽ.

Pawre kot Simãw Pêtre mã àkjêr ã harênh

Atre 10; Rômãn 3.21-31, 6.1-14

¹¹⁻¹⁴ Tã nhũm Simãw Pêtreja man mẽ ixwýr krĩ pẽ ãxiok wýr mō. Nẽ jar mẽ ixkôt ri pa. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew tã Kris kôt Ijaew kêt xwýnhjê hkôt pa nẽ mẽ kutã apkur o pa. Ixpyrà nẽ àmnhĩx ri mẽ kutã apkur o ri mẽ hkôt pa. Ijaew kêt xwýnhjaja kot amnhĩ my kwryt kà jakàr kêt jakamã na pa htem mẽ kutã ixàpkur kêt nẽ. Tã ra mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwýr jakamã ja mẽ ixpê tanhmã kute hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ hkôt ixpa nẽ mẽ kutã apku. Ra mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwýr

kênã kot pa hkêt ri mẽ hkôt ixpa hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Tã nhũm Xiakre kot mẽ ixwỳr mẽ rēnh xwỳnhjaja haxwỳja mẽ ixwỳr mỗ. Mẽ ixpyrà nẽ mẽ kệp Ijaew tã mẽ ixpyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã ra mỗ nẽ mẽ ixwỳr pøj. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ omu nẽ mẽ umaj axte Ijaew kêt xwỳnhjê kutã apkur kêt nẽ. Axtem nẽ õja py nẽ o tẽ nẽ mẽ hkàx ã ahte apkur o nhỹ. Hãmri nhũm ra mẽ ixri Ijaew kwỳ pê Kris kôt mẽ pahkwỳjaja ja hã omu nẽ piitã uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Simãw Pêtre ri Ijaew kêt xwỳnhjê hkàx ã apkur o hkrĩ. Nhũm ixkôt pa xwỳnh Panãpeja haxwỳja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ hkàx ã apku. Hãmri pa tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ. Na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kamã mẽ ujarēnh mex kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. Jakamã pa ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nẽ Simãw Pêtre mã ixkapêr. Mẽ piitã mẽ noo mã xa nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nẽ kãm ixkapêr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà Simãw Pêtre. Ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pahpê Ijaew tã kormã pahkwỳjaja hpôx kêt ri ka hte ixpyrà nẽ axàmnhĩx Ijaew kêt xwỳnhjê kutã axàpkur o ri apa. Tã amnhĩ wỳr mẽ pahkwỳjê pumu nẽ axtem nẽ mẽ hkàx ã axàpkur o akrĩ. Kwa nà na ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ra axtem amnhĩ nhĩpêx. Te ate mẽ kãm akapêr nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ my kwỳt kà jakà pa rĩ mẽ akôt ri ixpa nẽ mẽ akutã ixàpkur o ixpa.” Anhỹr pyràk. Kwa ja mex kêt.

15 – Mě pahpê Ijaew na pu htem mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê jarēnh o: “Mě kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja.” Anẽ.

16 Tã mẽ pahpê Ijaew tã na hte Tĩrtũmja mẽ pahte mẽ panhĩgêť kot amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêť nẽ. Ra mẽ pahte ja pumunh mex. Ām mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpêr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Kot pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpêr nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt pix mã mẽ pahto hkra.

17 – Mě pahpê Kris kwỳ jakamã na hte Tĩrtũm amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kêt ã mẽ pajarẽ. Jakamã na pu htem paxamnhĩx ri Ijaew kêt xwỳnhjê kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt ri papa ho papa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harēnh kēnã. Tã koja mẽhõ kormã ja mar kêt nẽ tanhmã hã mẽ pajarēnh to nẽ mẽ pajarēnh o: “Tk. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpêr tã axtem nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri pa. Jakamã arĩ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kēnã.” Anhỹr o mẽ pajarēnh japêr. Nom ãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarēnh kaprỳ. Na pu htem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra tãm amnhĩ nhĩpêx mex o papa.

18 No kot pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa htã tanhmã pajamaxpêr to nẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã hãmri nẽ amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx.

19 – Tã tanhmã kot puj wem amnhĩ to nẽ mẽ panhĩgêť kot amnhĩ nhĩpêx piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa? Na pu htem pajamaxpêr o: “Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ

nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nê amnhĩm inhmex ã ijarê.” Anhỹr o pajamaxpêr. Hãmri nê finat Mojes kot mẽ panhĩgêjtjê mã kapêr piitã hkôt ri mnhi nhĩpêx o papa nom tõhã hkwým ri tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarênh kêt nê. Kapêr ã kagà htũm kot ã ja jarênh kot anhỹr. Nom kot puj mẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt pajamaxpêr nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarê. Hãmri pu mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nê axte mẽ pahpê Ijaew nhĩgêjtjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. Te ra mẽ pahtyk nê axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pyrã nê pãnhã Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

20 —Nê na prem pĩ kahpa hã Kris nhô nê kupĩ nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj te ãhkô hã jêt nê haxwýja htyk pyrãk. Jakamã na pu htem amnhĩ tomnuj kaga nê Kris kôt amnhĩ xunhwý nhũm Karô mẽ pahkarôm agjê pu mẽ te Jejus Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao hpãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kris kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Kris kêp Tĩrtũm Kra htã kãm mẽ pajapê kamã mẽ panê htyk jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw kôt pix mã pajamaxpêr rãhã ho papa.

21 —Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahto mex kumrêx nê mẽ pahwýr Krisja mẽ nhũm mẽ pahwýr wrý nê mẽ panê ty. Tã na pa pre kapêrja ma nê mar tỳx nê hã ri ixpa nê ho ijamakêtkati hkêt nê. Tã kop apu Tĩrtũm kot mẽ pahte mẽ

panhîgêtjê kot amnhî nhîpêx o amnhî nhîpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarênh ronhỹx pre Krisja ãm mẽ panê htyk kaprý. Mo kaxyw nhỹx pre mẽ panê ty? Anê.

Ã na pa Simãw Pêtre mã ixkapêr anê nhũm mẽ piitã apkur pê hã inhmar o hkrî.

3

Mẽ pahte amnhî krã hkôt pahpê Tirtũm kra hkêt ã mẽ pajarênh

Karatas 5.16-23; Epes 2.8; Piripos 3.9; Sikũn Ximotre 1.9; Xitre 3.4-7

¹ Kwa Karatas nhõ xwýnhjaja. Te ri mẽ ajamaxpêr kêt kumrêx pyræk. Amnepê mã mẽ awýr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã tanhmã Kris htykja jarênh to. Pî kahpa hã mẽ panê htyk ã harê ka mẽ aprî hã inhma. Tã nhũm Tirtũm kapêr jarênh o mẽ hêx xwýnhjaja ixpãnhã mẽ awýr mra nê tanhmã mẽ amã ujarênh to ka mẽ ama nê mẽ ajamaxpêr o apihkàr rax nê. Jao axte Kris tyk mã ajamaxpêr kêt nê.

² E mẽ inhmã mẽmoj jarê. Mẽmoj tã mẽ apumunh kôt na pre Tirtũm mẽ awýr amnhî Karõ rê nhũm mẽ awýr agjê? Xà mẽ anhîgêt kot amnhî nhîpêx kôt mẽ ate amnhî nhîpêx ã mẽ apumunh kôt? Nà na pre ja hã mẽ apumunh kôt mẽ awýr rênh kêt nê. Na ka prem Kris jarênh ma nê amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr nhũm ja hã mẽ apumunh kôt mẽ awýr kurê nhũm mẽ awýr agjê.

³ Na pu htem amnhî krã hkôt tanhmã amnhî nhîpêx to ho pahpê Tirtũm kra hkêt nê. Tirtũm Karõ pix kukwak ri na pu htem pahpê hkra. Tã ka mẽ axtem nê ajamaxpêr o:

—Nà Tĩrtũm ra kot ixto hkra jakamã kot paj arĩ ri mẽ inhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa rãhã nẽ inhmex kumrêx nẽ ri ixpa. Anẽ.

Kwa ã mẽ ajamexpêr anhỹrja mex kêt.

⁴Mẽ akwỳ kot Kris ã mẽ atomnuj tã ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa htã Kris kaga hkêt nẽ. Tã ra axtem nẽ mẽ kapêr o mẽ hêx xwỳnhjê jamaxpêr kôt ajamexpêr o te Kris ã amnhĩ xà kamã ajamak kaprỳ pyràk. Kwa nà mẽ ri mẽ hkôt ajamexpêr kêt nẽ.

⁵Na pre Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ awỳr agjê nẽ mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ akamã pa ho pa. Xà mẽ anhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kôt na pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà ja kôt kêt. ãm mẽ ate Kris kapêr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamexpêr ã mẽ apumunh kôt pix mã na pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Tĩrtũm kot amnhĩ tã finat Apraãw pumunh kôt mex ã harênh

Rômãn 4.1-25; Xiakre 2.23

⁶Nẽ mẽ ixpê Ijaew pàr krax finat Apraãw na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpêr nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamexpêr tỳx jakamã na pa amnhĩm amex ã ajarẽ. Amex kumrêx Apraãw.

⁷Anhỹr o kãm kapêr jakamã mẽ pahte uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamexpêr xwỳnhjaja te mẽ pahpê Apraãw tãmnhwỳ pyràk.

⁸Nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Na hte Tĩrtũm mẽ pahto hpimràk tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm

pajamaxpēr ā mē pahpumunh kôt amnhīm mē pamex ā mē pajarē nē mē pahto hkra. Amnepēm na pre Apraāw mā kapēr nē kām:

E ate amnhī kaxyw ixkôt ajamaxpēr jakamā kot paj akukwak ri pyka piitā hkôt mē piitā mē ho mex nē.

Anhūr o kām kapēr jao määnēn mē apê Ijaew kêt xwýnhjê jarē.

⁹ Jakamā mē pahte Apraāw pyrā nē amnhī kaxyw Tīrtūm kôt pajamaxpēr xwýnhjaja kot puj mē pah-piitā urak nē pamex kumrēx nē papa ho papa.

Tanhmā Tīrtūm kot mē panē pī kahpa hā jēt xwýnh nhīpêx to hā harēnh

Rōmān 4.14, 7.10; Wam Korīt 15.56

¹⁰ Nē koja mēhō hamaxpēr o:

—E kot paj finat Mojes kapēr kôt ri amnhī nhīpêx o ri ixpa nhūm Tīrtūm ja hā ixpumu nē amnhīm inhmex ā ijarē nē ixto hkra. Anē.

No ām ja kot anhūr kêt. Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh kot:

Ixte amnhīm mē mex ā mē harēnh kaxyw mē kot Mojes kapēr kôt amnhī nhīpêx xwýnhjaja koja mē ām mēmoj pixire nē hirôp kuhê. Rỳ mēmoj pixire nē hkôt amnhī nhīpêx kêt pa ja hā mē omu nē hā mē homnuj tỳx kumrēx.

Anhūr jakamā tanhmā kot pu mē amnhī to nē Mojes kapēr piitā hkôt amnhī nhīpêx nē aa ho pixi nē hirôp pakuhê hkêt? Nà kot puj mē ho anhūr kêt nē. Kot puj mē tee ri pamā ja ho anhūr prām kaprỳ. Jakamā Tīrtūm kot amnhīm mē mex ā mē harēnh kaxyw mē kot ā amnhī nhīpêx anhūr mā xwýnhjaja koja mē mex kêt nē.

11 Na hte Tĩrtũm mẽ kot finat Mojes kapěr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ mex ã mẽ harênh kêt nê. ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpěr xwỳnh pixjaja na hte ã mẽ harênh anê. Kapěr ã kagà htũm kot mẽ harênh kot:

Mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpěr xwỳnhjaja na pa hte mẽ mex ã mẽ harênh o ixpa. Mẽ tapxipixjaja koja mẽ nhỹrmã Ixkra mẽ wa ixri mex kumrêx nê htĩr tũm nê pa ho pa. Anê.

12 Nom na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpěr pê finat Mojes kapěr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nê. Mojes kapěr ã kagà kot ja jarênh kot: Mẽ kot ixkapěr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr tũm nê pa ho pa. Anê.

13 Tã kot pu mẽ ãm kapěr o pixire nê hirôp pakuhê hãmri nê mỳrapê pahtĩr tũm nê papa hkêt nê. Nê hpãnhã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta hwỳr ma papa. Ja pymaj na pre Krisja ĩ ho mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ pahto pymaj ã mẽ panê htyk anê. Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pakuhpa hã Kraja homnuj nê. Kapěr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:

Pĩ kahpa hã jêt xwỳnhhta na pre Tĩrtũm homnuj tỳx kumrêx. Anê.

Mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt mẽ hamaxpěr xwỳnhjê jarênh

14 Tã ã Jejus Kris kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr kukwak ri na pre Tĩrtũm kot Apraãw nhĩpêx pyrã nẽ mẽ ixpê Ijaew pix o mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỹnhjê ho mex nẽ. Jakamã koja mẽhõ. Ijaew õ rỳ Ijaew kêt xwỹnhjê hõ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpêr nhũm Tĩrtũm hã omu nẽ ho hkra nẽ hwỳr Karõ mẽ nhũm kãm axà.

Tĩrtũm kot finat Mojes kukamã mẽ pahto mex ã harẽnh

Rõmãn 3.19-20, 5.20-21, 11.32; Eprêw 6.13-18

15 E ixkrãmnhwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ mẽmoj tã axpẽn ma. Pika hã war axpẽn ma rỳ mẽmoj tã war axpẽn ma. Hãmri nẽ wa hã axpẽn mar pa nhũm ja ãm hãmri nẽ ãm rãhãã. Koja nhãm mẽhõ tẽ nẽ axtem tanhmã harẽnh to hkêt nẽ.

16 Ja pyrã nẽ na hte ã Tĩrtũm mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh anẽ. Na hte mẽmoj jarẽ nhũm arĩ rãhãã. Na hte jarãhã mẽmoj jarẽ nhũm jãã nhũm axtem hijuk ri mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Na hte ãm kapêr pỹnh nẽ. Tã na pre Apraãw mã hkanrẽhã htãmnhwỳjê hõ kukwak ri Apraãw o mex ã amnhĩ jarẽ. Tãmnhwỳ piitã kukwak ri ho mex ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. ãm kanrẽhã htãmnhwỳ Krisja pix kukwak ri ã Apraãw o mex ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

17 E kot paj hpãnhã axtem tanhmã mẽ amã harẽnh to. Na hte Tĩrtũm kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho pa rãhã nẽ. ã na pre finat Apraãw mã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tã ra hã amgrà pê 430 nẽ hapêx nhũm hpãnhã finat Mojes mã kapêr. Kot mar nẽ amnhĩ xõ ri Ijaew mã harẽnh o ri mẽ hkôt pa kaxyw. Tã

no nhũm ra kot Apraãw mã mẽmoj jarẽnhta arĩ hã
no htỳx rãhã nẽ aa ho hamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ
kot Mojes mã tanhmã kapêr toja nẽ Apraãw mã
tanhmã kapêr toja nhũm hamẽ wa ho hamakêtkati
hkêt nẽ. Nhũm wa hamẽ arĩ rãhã ho rãhã.

¹⁸Tã mẽ ano kupyw o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem
htỳx tanhmã mẽ amã harẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh
o:

—Kwa kot puj mẽ Mojes kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx
o papa hkêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pah-
pumu nẽ mẽ pahto mex kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja kot anhỹr kêt. Kop apu ã kot anhỹr
ronhỹx Tĩrtũm ra wam kot tanhmã Apraãw mã
kapêr tota ra ho hamakêtkati. Nom na hte arĩ kãm
hamaxpêr rãhã nẽ ho pigranh nẽ ho hapêx kêt nẽ.
Na pre Apraãw mã kãm:

Kot kaj amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr hã kot paj
ato mex kumrẽx. Anẽ.

Tã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnhja arĩ rãhãã. Na hte
arĩ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr xwỳnhjê
ho mex nẽ. Nom mẽ kot Mojes kapêr kôt amnhĩ
nhĩpêx o pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho mex
kêt nẽ. ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr
xwỳnh pixjaja na hte mẽ ho mex.

Mo kaxyw na Mojes kapêr ã kagà?

Rõmãn 3.20, 5.20, 7.7

¹⁹⁻²⁰Tã mo kaxyw na Mojes kapêr ã kagàja?
Nà mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa
hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot ã mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nẽ mẽ pahkurê kaxyw. Na
pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj nẽ mẽ pahkurê.
Mẽ pahte axpẽn pê paxàhkĩnh nẽ mẽ pahkurê.
Nẽ mẽ pahte axpẽn mã paxêx o ri papa nẽ mẽ

pahkurê. Æ mëmoj nê më pahkurê anê. Më pahprî hã kapêr mar nê tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm Ijaew Mojes mã kapêr gô. Na pre kaxkwa rũm kapêr o wrỳk xwỳnhjaja kumrêx kãm harê nhũm kuma nê Ijaew mã hã kagà. Jakamã na htem harênh o: “Mojes kapêr” anhỹr o harê.

Tã Apraãw kanrêhã htãmnhwỳ Krisja kormã kator kêt ri nhũm Ijaew Mojes kapêr ma nê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã nhũm Krisja kator o Mojes kapêr o hapêx. Ra Tĩrtũm kot Kris kukamã ho mex ã amnhĩ jarênh xà hã arĩgrota kator më nhũm Mojes kapêr hapêx.

No na pre Tĩrtũm Ijaew mã ujarênh kaxyw tãm më kãm ujarênh kêt nê. Kapêr o wrỳk xwỳnhjê mã na pre harê nhũm më amnhĩ xô ri Mojes mã më kaxyw kãm awjarê. Kot më ô ri më kãm harênh kaxyw. No Apraãw mã na pre Tĩrtũm tãm kapêr. Na pre hwỳr kapêr o wrỳk xwỳnhjê hõ mênh kêt nê. Tãm kot kãm kapêr jakamã kapêrja na mex o Ijaew kaxyw Mojes mã kapêr jakrenh.

²¹ Nê na pre Tĩrtũm tanhmã më pamã kapêr o amnhĩrĩt to nê më pamã:

—E kot paj amnhĩ kaxyw ixkôt më ajamaxpêr ã më apumunh kôt pix mã më amex ã më ajarê.

Anhỹr o më pamã kapêr. Tã xà na pre kapêrja nhĩjuk ri axte amnhĩ jarê nê amnhĩ jarênh o:

—E kot paj më ate Mojes kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã më apumunh kôt më amex ã më ajarê.

Anhỹr o më pamã kapêr? Xà na hte mëmoj jarê nhũm jãã nhũm ra hijuk ri axtem mëmoj jarê? Nà Tĩrtũm kapêr ãm hpỳnh kênã. Kop ãm më pahte

Mojes kapër kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarênh ronhỹx mẽ pamã:

—Ăm ja pix ã mẽ apumunh kôt kot paj mẽ amex ã mẽ ajarê. Anê.

²² Nom na pre ã kapër anhỹr kêt nê. Kapër ã kagà htũm kot ja jarênh o:

Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ apa xwỳnh na ka mẽ.

Anhỹr jakamã tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nê Mojes kapër kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa? Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. Mẽ pahte kapër piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarênh kêt nê. Koja ãm mẽ pamã kapër o:

—Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã ajamaxpêr pa ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarê nê mẽ ato ixkra nê mẽ ato mex o ri ixpa. Anê.

Mojes kapër te kêp Kris xwỳj ri mẽ hamãr xwỳnh pyràk ã harênh

Rômãn 10.4; Karatas 4.1

²³ Nê kormã Kris kot mẽ pahwỳr wryk nê mẽ panê htyk xwỳj ri na pre Ijaew Mojes kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Nhũm kapêrja te kot amnhĩm mẽ unênh nhũm mẽ kot hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa pyràk. Na prem Tĩrtũm kot mẽ mex ã mẽ harênh prãm xàj ãm pix ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nê.

²⁴ Te mẽhprĩre nhũm Mojes kapêr te kêp mẽ hamãr xwỳnh pyràk. Mẽhprĩ jamãr xwỳnhjaja na htem mẽhprĩjê pumu nê tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx

kaxyw tanhmã mẽ ahkre hto ho mẽ hkôt pa. Ja pyrã nẽ na pre Ijaew tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw Mojes kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jejus Kris kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri pa. Tã nhũm Jejus tãm kaxkwa rũm wrÿ pa mẽ ixkwÿ pixjaja mẽ ixkwÿjê rom amnhĩ kaxyw hkôt ija-maxpêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumunh kôt mẽ inhmex ã mẽ ijarênh kurê kumrêx.

Jejus kukwak ri mẽ pahpê Tĩrtũm kra ã mẽ pajarênh

Juãw 1.12; Rômãn 8.14; Epes 1.5

²⁵⁻²⁶ Tã ra mẽ ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ija-maxpêr jakamã na pre Tĩrtũm mẽ ixto hkra pa mẽ ra te ixpê hkra xàptàr pyrãk o amnhĩ nhĩpêx nẽ kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. Jao Mojes kapêr kaga. Te mẽhprĩre ra mẽ ahkre kamã mẽ àptàr nẽ kot mẽ ahkre xwÿnh kaga pyrãk. Hãmri pa mẽ ixpê Tĩrtũm kra xàptàrjaja hãmri axte Mojes kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx hkêr nẽ.

²⁷ Tã mẽ kajaja na ka pre mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpêr nhũm mẽ akwÿ kot mẽ apê Jejus kwÿ hã mẽ apumunh kaxyw nhũm mẽ akrã kumrã. Hãmri ka mẽ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

²⁸ Tã ra mẽ pahpê Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh jakamã na hte Tĩrtũm ahpÿnhã ri tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh kêt nẽ. Mẽ pahpê Ijaew rÿ mẽ pahpê Ijaew kêt xwÿnhjaja. Rÿ mẽ pahpê nhãm mẽ kãm paxàpênh xwÿnh rÿ amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwÿnh nhũm hte ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarênh to hkêr nẽ. Rÿ mẽ anijê hkôt rÿ mẽ inhmÿjê hkôt mẽ pahpumunh

kôt tanhmã mẽ pajarênh to kêt nê. ãm mẽ pahte Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte ã mẽ pahpumunh o pa anê.

²⁹ Nê na pre Tĩrtũm Apraãw mã hkanrêhã htãmnhwÿ Jejus Kris o mex ã amnhĩ jarê. Tã Kris kêp mẽ panhõ Pahihtĩ jakamã pu mẽ Tĩrtũm noo mã urak nê te mẽ pahpê Apraãw tãmnhwÿ pyrak. Jakamã koja Apraãw nhĩpêxta pyrã nê mẽ pahto mex rax nê.

4

Mojes kapêr te axte mẽ pahpynênh kêt pyrãk ã harênh

Rômãn 7.1, 8.14-17; Karatas 3.23

¹ E kot paj axte mẽ amã tanhmã mẽhprĩjê jarênh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ ra hkra mã mẽmo hikukrêx nhõr kaxyw. Hikukrêx nê õ pika. Õ mẽmoj piitã õr kaxyw. No nhũm hkraja kormã hprĩre nê hamaxpêr mex kêt jakamã nhũm kormã hprêk jamãr o pa. Nhũm hkraja arĩ te kãm ãpênh o pa xwÿnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nê. Kormã hipêêxã kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm hipêêxãja kot kãm õ mẽmoj piitã õr kaxyw no ãm kormã hprêk jamã.

² Tã kormã hkraja hprĩre ri nhũm hipêêxã tanhmã amnhĩ to nê ty. Nom nhũm hkraja mÿr pê kormã õ mẽmoj o amnhĩptãr kêt nê. Kormã hprĩre jakamã nhũm hipêêxã mÿr pê kot kãm hamãr o pa xwÿnhja kormã kãm hamãr o pa. Tã nhũm hipêêxã kot kãm amgrã jarênh xwÿnhhta kato nhũm tãm mẽmoj piitã ho amnhĩptã. Ra ãptãr mex nê hamaxpêr mex nê amnhĩm ho amnhĩptãr pa.

³ Tã Ijaew na prem ã amnhĩ nhĩpêx anê. Amnepêm kormã mẽ kot Mojes kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pata ã na prem te mẽhprĩre hamaxpêr kêêta pyræk. Te kormã mẽ àptàr kêt pyrà nê jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm te kot amnhĩm mẽ unênh nê mẽ kãm ê pyræk o mẽ hipêx nhũm mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa.

⁴ Tã nhũm Tĩrtũm kot Kra hkukamã mẽ pahwỳr mẽnh xà hã arĩgrota kato hãmri nhũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ pahpyrà nê mẽhõ nhõhy rũm kato. Nê mẽ pahpyrà nê gaa nê hprêk nê mẽ ixpê Ijaew rom Mojes kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrêx o ri pa.

⁵ Jao te kot Mojes kapêr pê mẽ papytàr pyræk o mẽ panhĩpêx pu mẽ hpãnhã pahpê Tĩrtũm kra kaxyw.

⁶ Tã mẽ ixpê Ijaew kwỳjaja nê mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus Karõja rê nhũm mẽ pamã agjê. Hãmri nê mẽ pamã kapêr o:

—Ra mẽ apê Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarênh kaxyw nê kãm: “Pa Papaj” anê. Kêr ka mẽ ã kãm akapêr anê. Anê.

⁷ Jakamã na pu mẽ ra te pahpê mẽ kãm paxàpênh xwỳnh pyræk kêt nê. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na hte mẽ panhĩpêx o te Kra Jejus nhĩpêx pyrà nê mẽ pahto mex nê.

Mojes kapêr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarênh

Sikũn Korõt 11.3-4; Korosẽ 2.16-19; Eprêw 6.1; Wam Pêtre 1.14

⁸ Nē amnepê mã kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw Jėjus kôt ajamaxpěr kêt ri na ka prem Tĩrtũm jarėnh mar kêt nē. Ām atỳx ri sãnti mã mex ã harē nē kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Nē amã mẽmoj kĩnh nē amã hprãm xàj tanhmã amnhĩ to hwỳr to ho ri apa. Te mẽ kãm mẽ àpėnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpėx pyrà nē sãnti mã tanhmã amnhĩ nhĩpėx to ho ri apa. Nom sãntija kęp Tĩrtũm kêt.

⁹ Tã ka prem Tĩrtũm jarėnh ma nē hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ apumu. Tã tãm kot amnhĩ kaxyw mẽ paxunhwỳr jakamã kwa mon ka mẽ ra axtem nē akupỳm sãnti hkôt amnhĩ nhĩpėx kaxyw? Nà mẽ ajamaxpěrja mex kêt. Sãnti nhĩpėxta tanhmã koja amnhĩ to nē mẽ ato ajuta? ãm mẽ kot ĩhkra ho hipėx pix jakamã hihtỳxti hã. Amarĩ kuhê xà kamã kuhê ho kuhê xwỳnh kėnã. Tã te kot akupỳm amnhĩ kôt mẽ arėnh kaxyw pyrək o mẽ anhĩpėx ka mẽ ra axtem nē akupỳm hkôt amnhĩ nhĩpėx kaxyw. Kwa nà mẽ ã ri amnhĩ nhĩpėx anhỳr kêt nē.

¹⁰ Nē na ka htem amnhĩ kukamã ajamaxpěr o:

—Na pre hte Ijaewjaja Mojes kapěr xà hkôt arĩgro hkwỳ hã axtem tanhmã amnhĩ nhĩpėx to nē mẽmo mytwrỳ hã tanhmã amnhĩ nhĩpėx to nē mẽmo amgrà hã tanhmã amnhĩ nhĩpėx to. Tã kot paj mẽ urək nē ã amnhĩ nhĩpėx anhỳr o ixpa. Kê Tĩrtũm ja hã ixpumu nē inhmex ã ijarē. Anē.

Kwa mẽ ã ajamaxpěr anhỳr kêt nē. Mon ka htem axtem nē ri ã ajamaxpěr anē? Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpėx anhỳr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarėnh kêt nē.

11 Na pa ja hã mẽ ajarēnh ma nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpēr. Te ixte Tirtũm kapēr o mẽ ajahkre kaprỳ ho ri ixpa pyræk.

Karatas nhõ xwỳnhjaja kot Pawre ho mex ã mẽ harēnh

Wam Korĩt 9.21-23

12 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Ixpê Ijaew tã te ixpê Ijaew kêt pyræk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri ixpa. Jao Kris kapēr gryk ã mẽ inhĩgêtjaja kot amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã kwa mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Wem ma amnhĩ to amõr gri kêt wehe. Wam ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã Tirtũm kapēr jarēnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem inhma nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ja hã tanhmã ixto hkêt nẽ.

13 Na pa pre ixàà nẽ mẽ awỳr mõ nhũm ixàja ixto htỳx nẽ pa tokyx ixkator nẽ ma akupỳm mẽ arũm inhmõr kêt nẽ arĩ mẽ amã Tirtũm kapēr jarēnh o ixpa.

14 Kormã ixà nẽ tanhmã ixkute htã ka prem ja hã ixpumu nẽ ixto mex nẽ ixkamã anhõkre kahak kêt nẽ. Na ka prem te ixto Jejus Kris nhĩpêx pyræk o inhĩpêx. Nẽ te ixto Tirtũm kapēr o wryk xwỳnh nhĩpêx pyræk o inhĩpêx.

15 Jao mẽ amã ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ mẽ amã ixto mex pix prãm. Nẽ nhỹri ixpumu nẽ ixkamã axukapri nẽ inhmã akapēr o:

—Hêxta waa nẽ. Anopxàà. Inhmã amnhĩ no kaxàr nẽ amã õr prãm nom tanhmã kot pa mẽ amnhĩ to nẽ hkapa nẽ amã kugõ? Anẽ.

Ně mẽ amã inhmã mẽmoj mex pix nhõr prãm. Tã ra tanhmã ajamaxpěr to ně axtem ně te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk o inhĩpêx.

Mě no kupyw xwỳnhjaja kot mẽ hamaxpěr o pihkàr ã mẽ harěnh

¹⁶ Ně na pa pre ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapěr jarěnh o ri mẽ akõt ixpa. Nom ra mẽ amã mar prãm kêt jakamã na ka mẽ axtem ně inhĩpêx o te ixte mẽ akutã amnhĩ xãm pyràk.

¹⁷ Mě amã Tĩrtũm kapěr o mẽ hêx xwỳnhjaja te mẽ kãm mẽ akĩnh pyràk o mẽ anhĩpêx no ãm mẽ kãm akĩnh kêt. Na htem mẽ amex kaxyw tanhmã mẽ amã kapěr to hkêt ně. ãm mẽ ate mẽ mar ně mẽ gryk ã ixkaga ně mẽ hkõt ri amnhĩ nhĩpêx o apa pix prãm xàj na htem mẽ akõt tanhmã mẽ amã hêx to ho pa.

¹⁸ Pa mẽ harěnh ma hãmri ně mẽ kamã inhgryk o ã mẽ amã mẽ harěnh anhỹr kêt ně. Kojã mēhõ mẽ awỳr mra ně ixwakre kamã rỳ inhnoo mã mẽ amã mẽmoj mex jarě nhũm ja inhmã mex ně. No nhũm mẽ amã mẽ hêx xwỳnhjaja axtem ně mẽ ajamaxpěr o pihkàr pix kaxyw na htem mẽ awỳr mrar ně mẽ amã ã ujarěnh o pa aně.

Pawre kot tee ri mẽ hkukamã hamaxpěr ã harěnh

¹⁹ Te mẽ apê ixkra pyràk jakamã na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu ně tee ri ijamaxpěr ně ixkaprĩ htỳx ně. Te nhỹhỹnh ixà htỳx ně ixte amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpaja pyràk. Rỳ te mẽ hpijagri ho mẽ hikwỹ xwỳnh õhy xà htỳxta pyràk. Mě ate Kris kõt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hprãm xàj na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

20 Hêxta waa nê. Kop apu ra mẽ awÿr ixpôx nê mẽ akôt ixpa ronhÿx pa ixkĩnh tÿx kumrêx. Nhÿx pa ra ixprĩ hã mẽ amã ixkapêr ka mẽ inhma. Nê amnhĩ tã inhmã mẽ akĩnh tÿx ã mẽ akamã inhgryk kêt ã ixpumunh kurê kumrêx. No kagà pix kãm ixkapêrja ka mẽ kamã harê nom aprĩ hã inhmar mex kêt nê. Na pa tee ri mẽ akukamã ijamaxpêr o ixkaprĩ htÿx nê ixpa.

Mojes kapêr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjê jarênh

Eprêw 12.18-29

21 Kwa mẽ amã arĩ Mojes kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa hprãm xwÿnhjaja. Mãn ka mẽ kormã aprĩ hã Mojes kapêr piitã mar par kêt jakamã na ka mẽ amã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm. E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harênh to ka mẽ inhma.

22 Nà Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot finat Apraãw jarênhja. Na pre hkra myja wa hamêxkrut. Prõ Sara kamã ja nê kot amnhĩm haprôr nhũm ri kãm àpênh o pa xwÿnh Aga kamã ja.

23 Kãm àpênh xwÿnh kamã ja na pre mẽ pahpiitã mẽ pahpyrà nê amarĩ kato. No hprõ Sara kamã ja. Sara na pre ra hpigêx tÿx nê. Ra hkamrô hkêt ryy nê pa htã nhũm Tĩrtũm kot wa hkra hkukamã wa kãm ujarênh xà hkôt nhũm Apraãwja htu nhũm wa hkrata kato. Tĩrtũm kot hkukamã wa kãm harênh xà hkôt nhũm kamã hkra nhũm kato.

24-25 Tã wa nita ã wa harênh kot anhÿr. Na pre Tĩrtũm mêmoj jarê. Te ho wa uràk o wa harê no ãm hã kuxi nê ã wa harênh anê. Jakamã ni wa harênhja te kot Tĩrtũm kapêr pijakruuta pyràk. Wam ni Agata te kot hixêt prêk pê Sinai nhĩmõk ã

Tĩrtũm kot Mojes mã kapẽrta pyræk. Hixêtja pika pê Arap kamã na pre. Jakamã nhũm Tĩrtũm Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr nhũm kuma nẽ amnhĩ xõ ri mẽ kãm hã kagà. Tã na hte arĩ jarãhã mẽ hkwỳjaja hamaxpẽr o:

—E kot paj mẽ panhĩgêt finat Mojes kapẽr kõt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra.

Anhỹr o hamaxpẽr no ãm ã hamaxpẽr anhỹr kaprỳ. ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja te mẽ kêp Apraãw mã àpênh xwỳnh Aga hkrata pyræk. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kêp Ijaew nhõ krĩ jakamã haxwỳja te kêp Agata pyræk. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja te mẽ kêp Aga hkrata pyræk. Na htem htỳx Tĩrtũm kot mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra hprãm xàj Mojes kapẽr kõt amnhĩ nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarênh kaprỳ. Jakamã haxwỳja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh o pa xwỳnh pyræk.

Jejus kõt mẽ kot amnhĩ kaxyw hamaxpẽr xwỳnhjê jarênh

²⁶ Nẽ hapu hã Tĩrtũm kapẽrta. Apraãw prõ kumrêx Saraja te kêp kaxkwa kamã Jerujarẽ õja pyræk. Krĩ ja kamã mẽ pa mã xwỳnhjaja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pyræk kêt. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳr jakamã na htem hamaxpẽr o:

—Ixte amnhĩ kaxyw Kris mã ijamaxpẽr nẽ hkõt amnhĩ xãm jakamã na Tĩrtũm ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra. Anẽ.

Ãm hãmri na mẽ ã wamtajê rom hamaxpẽr anẽ. Tã ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja te mẽ kêp Sara hkra pyræk.

27 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:
E kormã akra hkêt nẽ apa htã kêr ka mãmrĩ akĩnh
nẽ ri apa.

Nẽ kormã apijagri hkêt tã kêr ka akĩnh tỳx nẽ ri
apa.

Kormã amjên kot akamã hkra hkêt nẽ te kot akaga
pyràk tã kot kaj akra nẽ akanrẽhã atàmnhwỳ
xohtô rax nẽ.

Mẽ ohtô rax o ra amjên kot nhãm hprõ hõ kamã
hkrata jakre. Anẽ.

Ã kapẽr kot anhỹr o mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt
hamaxpẽr xwỳnhjê hkukamã mẽ ohtô hã mẽ harẽ.

28 E ixkràmnhwỳjaja. Te mẽ apê Ijak kanrẽhã
htàmnhwỳ pyràk. Kojã mẽhõ amnhĩ kaxyw Kris
kôt hamaxpẽr hãmri nẽ te kêp Apraãw mẽ hprõ
Sara wa hkra Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk. Na
pre Tĩrtũm amnepê mã kormã Ijak kator kêt ri ra
hkukamã hamaxpẽr nẽ Apraãw mã harẽ. Nẽ mẽ
papajaja nhũm Tĩrtũm Ijak pyrà nẽ mẽ pakukamã
mẽ pamã hamaxpẽr nẽ amnhĩm mẽ paxunhwỳr
ã amnhĩ jarẽ. Tã ra mẽ ate amnhĩ kaxyw Kris
kôt ajamaxpẽr jakamã te mẽ apê Ijak kanrẽhã
htàmnhwỳ pyràk.

29 Nhũm Apraãw kot Aga kamã hkra Ismaewja
na pre hprõ kumrẽx kamã hkrata pumu nẽ kãm
hkĩnh kêt nẽ kamã gryk pix o pa. Nẽ tanhmã hipêx
to pê ri haprỳ ho ri hkôt pa. Tã mẽ kot amnhĩ
krã hkôt amnhĩ to Tĩrtũm kra hprãm xwỳnhjaja na
htem ã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
nhĩpêx anhỹr o pa. Na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto
hkra hã mẽ pahpumu nẽ Ismaew kot Ijak nhĩpêx
pyrà nẽ mẽ pakamã gryk pix o pa. Nẽ tanhmã mẽ
pahtomnuj to pê mẽ pahto kapẽr o ri pa.

³⁰ Tã no ãm kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Koja mẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm Apraãw mã kapêr nẽ kãm: “E kêr ka amnhĩ nẽ ate haprôr nhũm kot amã àpênh o ri pa xwỳnh mẽ hkrata wa hano. Koja hkrata amỳr pê amnhĩm mẽmoj to àrĩk kêt nẽ.

Ate aprõ kumrêx kamã akrata pix koja hõja rom amỳr pê mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa.” Anẽ.

³¹ Tã te mẽ pahpê àpênh xwỳnh kamã hkrata pyràk kêt. Te mẽ pahpê Apraãw prõ kumrêx kamã hkrata pyràk. Te Tĩrtũm kot Ijak kukamã hamaxpêr pyràk o na pre mẽ pakukamã hamaxpêr.

5

¹ Nẽ Kris kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm pê mẽ papytãr jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ arĩ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra Kris kot ja pê mẽ papytãr nhũm mẽ paxàmnhĩx ri papa kênã.

Mẽ pahpê Tĩrtũm kra hprãm xàj tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to

Juãw 8.32, 8.36; Korosẽ 2.20

² E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kot ato hkra hprãm xàj amnhĩ my kwryt kà krãhta hã kot kaj mẽ ãm amarĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm hã mẽ omu. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Krisja ãm ate amnhĩ tomnuj mỳrapê anê htyk kaprỳ pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

³ Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ te kot ã mẽ amã kapẽr anhỹr pyrã nẽ mẽ amã kapẽr o:

—E ra amã apê Kris kwỳ hprãm xàj amnhĩ my kwỳt kà krãhyr jakamã kot kaj mããnẽn Mojes kapẽr piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr pyrãk.

⁴ Nom kot kaj mẽ atõ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj Mojes kapẽr piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra kãm ga. Anẽ.

No ãm ja kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kõt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te ate Kris kutã amnhĩ xãm pyrãk nhũm Tĩrtũm ato mex kêt nẽ.

⁵ Nom kot ka mẽ axtem ajamaxpẽr o:

—Ra ixte amnhĩ kaxyw Kris kõt ijamaxpẽr nẽ hkõt amnhĩ xãm jakamã koja Tĩrtũm hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ. Karõ ra kot ã inhmã ja ho amnhĩrĩt anhỹr kẽnã.

Anhỹr o ajamaxpẽr. ãm hãmri ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja.

⁶ Jakamã mẽ pahpê Kris kõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kamã ra mẽ kot amnhĩ my kwỳt kà jakàr xwỳnhjaja nhũm mẽ pahkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja tanhmã kêp kute hkêt. Na hte mẽ pahte amnhĩ my kwỳt kà jakàr ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. No kot pu mẽ Jesus Kris kõt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nẽ amnhĩ kaxyw hkõt pajamaxpẽr tỳx o ri papa. Nẽ mẽ pamã axpẽn

kĩnh pê tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri papa. Ja na kêt Tĩrtũm kãm hprãm.

⁷ Ra mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm mẽ hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kapêr o hêx to. Ka mẽ ama nẽ axte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex hkêt nẽ.

⁸ No ãm ã mẽ kot mẽ amã mẽ ujarênh anhỹr xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rênh kêt nẽ. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr xwỳnh kênã kot kêt axtem nẽ mẽ awỳr kapêr o mẽ amã hêx o mẽ pa xwỳnhjê rẽ.

⁹ Nẽ koja mẽhõ pixi nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ uràk nẽ kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm.

¹⁰ No kêt mẽ apê Kris kwỳ na ka mẽ. Ixte ja hã mẽ apumunh mex. Kot kaj mẽ axte ixkapêr ma nẽ akupỳm Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nà kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axte mẽ kot mẽ apê àmnàr xwỳnhjê kapêr mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Koja Kris mẽ atã mẽ homnuj tỳx kumrêx nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu.

Pawre kot mẽ kot amnhĩ jakàr ã mẽ kãm karõ hkêt ã harênh

¹¹ Nẽ na hte Tĩrtũm kapêr o mẽ hêx xwỳnhjaja tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho pa. Ixte mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw mẽ kot amnhĩ my kwỳrýt kà jakàr ã mẽ kãm karõ hã ixto ri hêx o pa. Nom ixte anhỹr kêt ixkràmnhwỳjaja. Kop apu ixte mẽ kãm ja hã karõ ho ixpa ronhỹx Ijaew krãhtũmjaja ja hã ijarênh ma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ nhũm mẽ axte Kris ã tanhmã inhĩpêx to hkêt

ně. Nom ixte ja hã mẽ kãm karõ hkêt. ãm ixte mẽ kãm Kris kot mẽ panê pĩ kahpa hã htyk jarěnh pix mỳrapê na htem ixkamã gryk nẽ.

¹² Hêxta waa nẽ. Mẽ kot mẽ amã hêx o pa pẽ mẽ ajamaxpěr o pihkàr xwỳnhjaja kop mẽ ãm mẽ anhõ krĩ rũm hapôx nẽ ma nhỹhỹm hapêx ronhỹx pa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

*Mẽ pahte axpẽn to mex o papa hã mẽ pamã karõ
Wam Korõt 13; Eprêw 13.3, 13.16; Wam Pêtre
1.22; Wam Juãw 3.11*

¹³⁻¹⁴ Kwa ixkràmnhwỳjaja. Nà na pre Kris amnhĩ kaxyw mẽ parê. Axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt kaxyw. Ra kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pẽ mẽ papytâr jakamã kêr ka mẽ amnhĩ tã ja ma nẽ axte atỳx ri amã hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hkêt nẽ. Mẽ ãm amã axpẽn kĩnh pix o ri axpẽn kôt apa. Nẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao mẽ piitã tãm mẽ hipêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te mẽ ate wam Tĩrtũm kapěr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk.

¹⁵ No kot kaj mẽ axtem nẽ axpẽn kãm axoprê ho ri apa hãmri nẽ te ra mẽ ate axpẽn to ajapêx par o amõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mry xoprê kot axpẽn par o pata pyràk. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ ãm axpẽn to mex pix nẽ mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri axpẽn kôt apa.

*Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarěnh
Matêwre 26.41; Rõmãn 8.1-11*

¹⁶ Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ kê mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê ka mẽ axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt

ně. Ām mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

17 Tĩrtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêxja ně mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja wa kot axpẽn pyræk kêt. Te wa kot axpẽn kutã amnhĩ xãm ně wa pijapu pyræk. Jakamã kot puj mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx ně Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt ně.

18 No kot puj mẽ Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx ně ra jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt ně. Ra axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx.

19 Jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũmta mex kêt. Ra mẽ piitã mẽ kot ja pumunh mex.

Na htem htỳx ri hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa.

Jao mẽmyjaja hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati.

Nhũm mẽ hprõjaja mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati.

Ně mẽmy hkwỳjaja axtem ně mẽmyjê hkwỳ ho amnhĩkati.

Ně mẽni hkwỳ haxwỳja axtem ně mẽnijê hkwỳ ho amnhĩkati.

20 Ně mẽ kãm mẽmoj mẽ hikukrêx japê htỳx o kãm Tĩrtũm kĩnh jakre.

Ně mẽmoj kaxyw ma wajaga hwỳr amnhĩ to pa.

Ně hkwỳjê kamã oprê ho ri pa.

Ně mẽmoj tã axpẽn kãm gryk pix ně.

Ně mẽmoj to axpẽn pê õxỳ ně.

Ně mẽmo mỳrapê axpẽn pê anhrà ně amỳm ahpỳnhã ri pa.

21 Ně mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx rãhã ho ri pa.

Ně axpã në mẽ grer kãm ri axpẽn kãm hpijaàm
kêt o ri pa.

Ã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ
nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ
Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ra ixte mẽ amã ja
jarẽn h tã pa axte mẽ amã harẽ. Mẽ ate hã ano htỳx
rãhã ho ri apa kaxyw.

²² No mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na.

Tĩrtũm Karõ hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw o
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem axtem
kãm axpẽn kĩnh nẽ.

Nẽ hkĩnh nẽ ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri axpẽn
kôt pa.

Nẽ gryk tokyx anhỹr hkêt nẽ. ãm axpẽn to mex
pix o ri axpẽn kôt pa.

Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx.

Nẽ kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽn h xà hkôt tanhmã
mẽmoj to.

²³ Nẽ axpẽn mã kapêr mã hprĩ ho ri axpẽn mã
kapêr.

Nẽ mẽmoj punuj piitã nê amnhĩ to htỳx o ri pa.

Ã na hte mẽ kot Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o
mẽ pa xwỳnhjaja Karõ nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw
o amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mããnẽn Mojes
kapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Jakamã koja
mẽhõ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nê tanhmã mẽ
pahkurê hto hkêt nẽ.

²⁴ Tã mẽ pahpê Jejus Kris kwỳ jakamã na pu mẽ
pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja nhĩpêx o te mẽ pahte
amnhĩ nê hpĩr pyrà nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ.

Tĩrtũm Karõ hkõt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Epes 4.23-24; Korosẽ 3.10

²⁵ Tã ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto hkra jakamã kwa kêr pu mẽ ãm kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

²⁶ Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ mẽmoj tã mẽ pahkwỳjê mã amnhĩ to jarkrar o ri papa hkêt nẽ. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ pakamã gryk nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

6

Mẽ pahte tanhmã axpẽn to ajuta hto hã mẽ pamã karõ

Matêwre 18.15-17; Rukre 17.3-4; Sikũn Tesarõn 3.14-15; Xiakre 5.19-20

¹⁻³ Kwa ixkrãmnhwỳjaja. Mẽ apê Tĩrtũm Karõ hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa xwỳnhjaja. Koja Kris kõt akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka mẽ ja hã omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm akapêr. Nom kêr ka mẽ kamã agryk kamã kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. ãm kãm akapêr mã aprĩ ho kãm akapêr nẽ akupỹm tãm ãm. Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mẽx nẽ uràk nẽ ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ.

Kot ka mẽ atõ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ ãm omu nẽ nê tanhmã kãm akapêr to hkêt nẽ. Nẽ ajamxpêr o:

—Tk. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pa ja nê tanhmã kãm ixkapêr to hkêt nẽ. Kurom ixte amnhĩ nhĩpêx mẽx o ri ixpa kênã.

Anhÿr o ajamaxpêr japêr. Kwa mẽ ã ajamaxpêr anhÿr kêt nê. Kot kaj mẽ ã ajamaxpêr anê nê nê kãm akapêr kêt nê hãmri nê te ate amnhĩ to mex ã amnhĩ jarênh kaprÿ pyràk.

Nê kêr ka mẽ axpên to ajuta mex o ri axpên kôt apa. Jao Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex nê.

⁴⁻⁵ Nê na htem piitã amnhĩm àpênh pix tãnopxar o pa. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ tãnopxar pê tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Hãmri nê ja hã amnhĩ pumu nê akĩnh nê. Nom kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mex o akwÿjê jakrenh ã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar o ri apa hkêt nê.

⁶ Nê kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre xwÿnhjê ho mex nê mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa.

⁷ Koja Tĩrtũm nhÿrmã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarênh to. Hãmri pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr nom amnhĩ nê tanhmã kãm paxêx to hkêt nê. Koja mẽhõ kãm amnhĩ to hêx nê te tãm kot amnhĩ mã hêx pyràk nom kot puj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nê tanhmã paxêx to hkêt nê.

⁸ Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho apa hãmri nê nhÿrmã ty nê Tĩrtũm pê awry rax ã ri apa. Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nê nhÿrmã ty nhũm Tĩrtũm akupÿm ato atĩr ka kuri amex nê ajamakêtkati atĩr tũm nê ri apa ho apa.

*Mẽ pahte axpên to mex rãhã hã mẽ pamã karõ
Atre 20.35; Wam Korõt 15.58; Xitre 3.14; Eprêw
13.3, 13.16; Xiakre 1.27*

⁹ Jakamã kwa kêr ka mẽ arĩ tãm ri amnhĩ nhĩpêx nê tãm axpên nhĩpêx o ri axpên kôt apa nê jam anhũrer kêt nê. Mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o ri apa anhỹr rãhã ty nhũm Tĩrtũm nhỹrmã ja hã mẽ ato mex rax nê.

¹⁰ Tã kêr pu mẽ arĩ Kris kôt pahtõjê ho mex rãhã ho ri papa. Nom mẽ tapxipixjê ho mex kêt nê. Pu mẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpên pyræk.

¹¹ E ixte mẽ amã kagà nhĩpêx nê mênh nhũm mẽ ate ja hã ixpumunh kaxyw kot paj pam kagà jatur xà hã inhĩhkra ho inhĩxi nhĩpêx ka mẽ ixte inhĩxi hã kagà rũnhtita pumu.

Jejus kot mẽ panê htyk ã Pawre kãm harênh prãm ã harênh

Wam Korĩt 1.22-24, 2.1-2

¹² Nê mẽ amã Tĩrtũm kapêr o mẽ hêx xwỳnhjaja na htem hamaxpêr o:

—Nà kot paj Karatas nhõ xwỳnhjê mã Kris pĩ kahpa hã htyk ã harênh o ri ixpa hkêt nê. Kot pa anê nhũm mẽ ixpê Ijaew kwỳjaja ja hã inhma nê hã tanhmã inhĩpêx to. Ja pymaj kot paj mẽ kãm tanhmã harênh to hkêt nê. Kot paj ãm mẽ kot amnhĩ my kwỳt kà jakàr pix ã mẽ kãm karõ kê mẽ ixkapêr xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anê. Pa hã mẽ omu nê ma ixkwỳjê mã mẽ hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa. Anê.

¹³ Te mẽ kot finat Mojes kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx pyræk tã no na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Ra mẽ kot amnhĩ jakàr tã no ãm Mojes kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nê. ãm hkwy hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kot kaj mẽ ama nê mẽ uræk nê amnhĩ jakà nhũm mẽ ja hã mẽ

apumu nê hkĩnh nê. Nê ma ri mẽ hkwỳjê mã mẽ atã amnhĩ to jarkrar o ri pa nê mẽ kãm:

—E Karatas nhõ xwỳnhjaja na pa prem mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ nhũm mẽ inhma nê mẽ pahpyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anê. Anê.

¹⁴ No pa na pa hte ã mẽ kãm mẽmoj tã karõ anhỹr o ri ixpa hkêt nê. ãm Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra kaxyw mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kot mẽ nê htykja pix na pa hte mẽ kãm harê. Ra kot inhnê htyk jakamã te pa ixte kuri ijêt nê ixtyk pyræk. Jakamã ra jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te ixpê htyk nê hapêx pyræk pa axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pyræk.

¹⁵ No mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnhjaja nê mẽ kot amnhĩ jakàr kêt xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omu nê ãm mẽ omu. ãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papaja pix na kãm hprãm.

¹⁶ Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nê apê Tĩrtũm kra mex nhũm mẽ ato mex rax nê. Nê mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã nê. Ka mẽ axãmnhĩx ajamakêtkati nê ri apa ho apa.

¹⁷ Nê na prem Kris ã ixtak rax nê nhũm ixkatut ã ixtak xà arĩ rãhã nê pa hte hã ixpa. Ixte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh ã ixto amnhĩrĩt xà na. Jakamã kê mēhõ axte Jejus kot mẽ awỳr inhmēnh ã tee ri ixpumu nê tanhmã hã ixkukjêr to hkêt nê.

¹⁸ E ixkrãmnhwỳjaja. Kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nê mẽ ato mex rãhã ho pa. Nã koja mẽ ato anê.

Ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã mẽ amã
kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f